

บทที่ 6

ทฤษฎีการกลบเกลื่อน

บทที่ 6 นี้เป็นการวิเคราะห์ทฤษฎีการกลบเกลื่อนของนักการเมืองในการตอบคำถามในการให้สัมภาษณ์ นักการเมืองส่วนใหญ่มักให้ข้อมูลมากกว่าคำตอบที่สอดคล้องกับแกนเรื่องและประเด็นคำถามที่ผู้สื่อข่าวนำมาถาม เช่น การแสดงความเป็นกลาง การไม่แสดงความเห็นด้วยหรือชัดเจนอย่างชัดเจน หรือการให้คำตอบที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจน ลักษณะการตอบคำถามแบบนี้ตรงกับสิ่งที่บราวน์และเลวินสัน เรียกว่า การกลบเกลื่อน (hedging)

บราวน์และเลวินสัน (Brown and Levinson, 1978) ได้อธิบายเรื่องการกลบเกลื่อนว่าเป็นวิธีการที่ช่วยผ่อนผันหลักการความร่วมมือในการสนทนาให้อ่อนลง เพื่อจุดประสงค์ในการรักษาหน้าของผู้ที่ใช้วิธีการกลบเกลื่อนความคิด ดังนั้นการกลบเกลื่อนจึงเป็นการแสดงความสุภาพของผู้พูด และแสดงว่าผู้พูดไม่ต้องการผูกมัดตนเองกับสิ่งที่ได้กล่าวไป

จากคำอธิบายเรื่องการกลบเกลื่อนข้างต้น บราวน์และเลวินสันได้นำหลักการความร่วมมือในการสนทนา (The Cooperative Principle) ที่ไกรซ (Grice, 1975) เป็นผู้คิดขึ้นมาเป็นเกณฑ์ในการอธิบายวิธีการกลบเกลื่อนที่เป็นการละเมิดหลักการความร่วมมือในการสนทนา (ดูรายละเอียดหลักการความร่วมมือในการสนทนาในบทบทวนวรรณกรรม หน้า 23) โดยทำให้หลักการทั้ง 4 ข้อมีความหมายอ่อนลง

วิธีการกลบเกลื่อนที่เป็นการละเมิดหลักการความร่วมมือในการสนทนาของไกรซ บราวน์และเลวินสันได้แบ่งออกเป็น 4 วิธีดังนี้

- ก. การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ (Quality hedges) คือ การกลบเกลื่อนที่แสดงว่าผู้พูดไม่ต้องการรับผิดชอบต่อความจริงทั้งหมดของข้อมูลที่เขาได้กล่าวออกมา
- ข. การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ (Quantity hedges) คือ การกลบเกลื่อนที่แสดงว่าข้อมูลของผู้พูดมีน้อยเกินไปหรือมากเกินไป และอาจไม่ชัดเจนเพียงพออย่างที่คาดหวังไว้
- ค. การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง (Relevance hedges) คือ การกลบเกลื่อนที่แสดงว่าผู้พูดต้องการจะพูดนอกเรื่อง นอกประเด็น หรือเปลี่ยนหัวข้อเรื่องที่กำลังสนทนาอยู่
- ง. การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ (Manner hedges) คือ การกลบเกลื่อนที่แสดงว่าผู้พูดไม่ได้กล่าวข้อมูลที่ออกมาอย่างชัดเจน แต่มีลักษณะคลุมเครือ

ขั้นตอนในการวิเคราะห์การกลบเกลื่อนของนักการเมืองในการตอบคำถาม ผู้วิจัยเริ่มจากการพิจารณาข้อดีข้อเสีย-ตอบในการสัมภาษณ์ เพราะข้อดีข้อเสีย-ตอบทำให้ทราบถึงแก่นเรื่องและประเด็นคำถาม รวมทั้งคำตอบว่าเป็นคำตอบที่ให้ข้อมูลเพียงพอและเหมาะสมกับคำถามหรือไม่ ถ้าคำตอบของนักการเมืองมีลักษณะที่ไม่ชัดเจน หรือไม่เหมาะสมกับคำถามของผู้สื่อข่าว แสดงว่าคำตอบเหล่านั้นอาจมีการกลบเกลื่อนความคิดแบบใดแบบหนึ่งปรากฏอยู่

หลังจากพิจารณาข้อดีข้อเสีย-ตอบในการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้หารูปภาษาที่อยู่ในบริบทคำตอบที่แสดงการกลบเกลื่อนความคิดตามคำอธิบายของบรรารวมและเดวิดสันที่สัมพันธ์กับหลักการความร่วมมือในการสนทนา เมื่อจำแนกรูปแบบการกลบเกลื่อนแล้ว ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าในแต่ละรูปแบบของการกลบเกลื่อนใช้โครงสร้างภาษาอะไรเพื่อแสดงการกลบเกลื่อน

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีการกลบเกลื่อน คือ วิธีการกลบเกลื่อนตามแนวคิดของบรรารวมและเดวิดสันที่สัมพันธ์กับหลักการความร่วมมือในการสนทนา ผู้วิจัยใช้การกลบเกลื่อนของบรรารวมและเดวิดสัน เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาหารูปภาษาที่สื่อความหมายแสดงการกลบเกลื่อน เพราะบรรารวมและเดวิดสันได้อธิบายถึงวิธีการกลบเกลื่อน พร้อมทั้งยกตัวอย่างรูปภาษาที่แสดงการกลบเกลื่อน ผู้วิจัยจึงนำรูปภาษาที่บรรารวมและเดวิดสันให้ตัวอย่างมาเป็นแนวทางในการพิจารณาการตอบคำถามของนักการเมืองที่มีรูปภาษาแสดงลักษณะการกลบเกลื่อน

กลวิธีการกลบเกลื่อนของนักการเมืองในการตอบคำถามเมื่อให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนจำแนกตามการละเมิดหลักการความร่วมมือในการสนทนาทั้ง 4 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

6.1 การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ

การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ คือ การกลบเกลื่อนที่ผู้พูดไม่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อความเป็นจริงทั้งหมดของข้อคำถามที่ได้กล่าวออกมา จากข้อมูลการสัมภาษณ์ การกลบเกลื่อนลักษณะนี้แสดงว่า นักการเมืองที่ให้คำตอบไม่ต้องการผูกมัดตนเองกับข้อคำถามที่กล่าว จึงพยายามแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นกลางและอาจแสดงความไม่แน่ใจหรือฉงนในการตอบคำถาม

วิธีการที่นักการเมืองใช้เพื่อถกเถียงด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ คือ การลดน้ำหนักความเป็นข้อเท็จจริง เป็นการถกเถียงที่ทำให้ข้อความมีความหมายอ่อนลง เพื่อแสดงความไม่แน่ใจหรือดึงธงของนักการเมืองที่ตอบคำถาม ผู้วิจัยพบว่ารูปภาษาที่แสดงการถกเถียงด้วยการลดน้ำหนักความเป็นข้อเท็จจริง มีดังนี้

- 1) คำวิเศษณ์ที่ลดน้ำหนักความเป็นข้อเท็จจริง
- 2) ศัพท์วิเศษณ์แสดงการถกเถียง
- 3) ศัพท์วิเศษณ์เคราะห์บอกอรรถาธิบาย
- 4) บุพบทวิเศษณ์

6.1.1 คำวิเศษณ์ที่ลดน้ำหนักความเป็นข้อเท็จจริง เป็นคำวิเศษณ์ที่ทำให้ความเป็นข้อเท็จจริงของข้อมูลลดลง เช่น คำว่า 'ค่อนข้าง' หรือ 'ค่อนข้าง' ดังนั้นนักการเมืองที่ใช้คำวิเศษณ์ที่ลดน้ำหนักความเป็นข้อเท็จจริง ไม่ต้องการผูกมัดตนเองกับข้อเท็จจริงที่กล่าว จึงพยายามทำให้การแสดงความคิดเห็นของตนมีความหมายอ่อนลง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง 1) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบจัดเตรียม 4 : 31Q-32A

Q : ครับ. ครับ. ในอีกความหวังใหม่เขาบอกว่า, แหม! แค่อภิปรายในสภาก็ตอบได้กันไป, ตอบได้กันมา. น่าจะจบตรงนั้นแล้วนี่.

A : ผม, ความจริงผมไม่ค่อยจะคิดใจในเรื่องเหล่านี้ครับ, เพราะว่า -แต่ว่า, =

Q : ครับ

A : -ต้องการยกมาตรฐานของนักการเมืองนะครับ. พูดอะไรไว้สาระ. แต่ก็ไม่ใช่ความจริงด้วยโกหกได้คำใดๆนี่ผมคิดว่า, มัน, ไม่น่าจะเป็นจริยธรรมของนักการเมือง

ตัวอย่าง 2) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า 9 : 5Q-6A

Q : แล้วประเด็นในการแถลงข่าว, เห็นว่ายังมีนักการเมือง, อีกสองคนของพรรคชาติไทย, ที่ถูกคว่ำ, แล้วยังตามเก็บข้อมูลนี้อยู่.

A : การที่รัฐมนตรียุติธรรมของสทรัฐ, พูดอย่างนั้นนะ, เจ้า, เจ้าก่อน, เจ้าก่อนข้างพูด, ก่อนข้างจะ, จะ:: เออ, โอ้วคไปนี่คนี้. เจ้าได้ใช้กรณี, เออ, ของคุณ

ทนง, เพื่อประโยชน์ทางการเมือง, ภายในประเทศของสหรัฐ. อันนี้ไม่สวย. อันนี้ของคำหนิ. ไม่สวย. ไปออกข่าวทีวีที่วอชิงตันซะ, ใหญ่โตมโหฬาร. เออ, เพื่อจะเรียกคะแนนเสียงให้, แก่รัฐบาลอเมริกัน. อิม:: เออ, เรื่องอย่างนี้ไม่น่าที่จะ, ไม่น่าที่จะนำไปใช้ประโยชน์, ทางการเมืองภายใน. อันนี้หมกัทราบ. แต่คำก็ไม่ได้ระบุ, ว่าเป็นพรรคการเมืองใด. คำระบุแต่เพียงว่า, เป็นนักการเมืองเท่านั้นเอง.

ตัวอย่างที่ 1 และที่ 2 นักการเมืองใช้คำวิเศษณ์ที่มีความหมายในการลดน้ำหนักความ ทำให้ถ้อยคำที่กล่าวออกมามีความหมายอ่อนลง เพราะนักการเมืองต้องการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นทางการจึงใช้คำวิเศษณ์ 'ค่อย' และ 'ค่อนข้าง' เพื่อลดน้ำหนักความเป็นข้อเท็จจริง และแสดงความดังเดของนักการเมืองผู้ตอบคำถามด้วย

6.1.2 คำกริยาแสดงการลดถ้อย (verbs of hedging) เป็นการใ้รูปภาษาที่แสดงการลดน้ำหนักความอีกรูปแบบหนึ่งที่เป็นกรลดถ้อยคือการใช้กรลดเจือจางใจเชิงคุณภาพ เช่น 'คิดว่า' 'เชื่อว่า' เพื่อแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของนักการเมือง และเป็นการลดน้ำหนักความเป็นข้อเท็จจริงของถ้อยคำที่กล่าว เพราะสิ่งที่กล่าวเป็นเพียงความคิดเห็นส่วนตัวซึ่งอาจจะเป็นจริงหรือไม่จริงตามที่กล่าวก็ได้ ดังในตัวอย่างที่ 3 และ 4

ตัวอย่าง 3) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า 8 : 1Q-2A

Q : ท่านคะ, ความเป็นไปได้ของโครงการจะได้รับ, ความสนใจจากประชาชนมากน้อยแค่ไหน.

A : เออ:: เชื่อว่าจะได้รับความสนใจมากนะครับ. เพราะว่าตลาดนี้กว้างกว่ากันมาก, หมายถึง, ถูกค้ำกว้างกว่ากันมาก. แต่เดิมอยู่ในหมู่ข้าราชการ, พนักงานรัฐวิสาหกิจ, ซึ่งจำนวนก็น้อยกว่ากันอยู่แล้ว, แล้วยังข้าราชการชั้นผู้น้อยนี้, ทำถึงชื่อไม่ค่อยมี, ก็มาใช้บริการกันไม่มากนัก, แต่ก็ถือว่าประสบความสำเร็จพอสมควร, แล้วถ้าขยายถึงประชาชนอย่างนี้, แล้วก็มีเงินก็มากขึ้นด้วยนี้, ก็คือจากหนึ่งด้านเป็นสองด้าน, เพียงแต่ว่าในด้านที่สองนี้, ค่อนข้างมากขึ้นอีกหนึ่งเปอร์เซ็นต์นะครับ. นี้ก็จะใช้กับข้าราชการ, และพนักงานรัฐวิสาหกิจด้วยเช่นเดียวกับประชาชน.

เพราะฉะนั้นคิดว่า, ผู้ที่สนใจจะมีมาก. เพราะว่าครอบคลุมไปถึงผู้ที่, เตรียมจะทำสัญญาและก็ติดต่อธนาคารอยู่, แต่ว่าไม่ได้ทำนิติกรรม. บุคคลเหล่านี้เออ:: ก็จะตามมาใช่, ใช่, เงินกู้ในโครงการนี้ให้ด้วย.

ตัวอย่าง 4) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า 2 : SQ-6A

Q : การตักถักกันมีอบนี้เมื่อวานเดชา ส.ป.ช., บอกว่าให้มหาดไทยนำแบบแผนของมาเดเชียไปปฏิบัติ. ไม่ทราบว่าจะละเอียดครบทุกของมาเดเชีย. เป็นอย่างไรครับท่าน.

A : เออ:: ผมคิดว่านะเรา. อันนี้ประเทศไทยนะครับ. เราก็มีกฎบัตรกฎหมาย. เรามีการศึกษาของเราอยู่. เออ. เราคงจะไม่ไปหยิบขยของประเทศไทย, ประเทศนี้ไปใช้กันนะฮะ. ผมไม่อยากจะไปหยิบอะไรที่มาจากบ้านเมืองของเราฮะ. โดยเฉพาะอย่างยิ่งของเราก็มีเงื่อนไขอยู่ในรัฐธรรมนูญ, อยู่ในกฎหมายอยู่แล้ว. ทั้งกฎหมายหลัก, กฎหมายลูกอะไรต่างๆ. ขออย่างเดียวที่เราอร้องกันอยู่ในขณะนี้ก็คือ, ทุกคนนั้น, ขอให้อยู่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน. ที่เราอภิปรายกันไว้, ให้มีระเบียบวินัยไปตามที่ตราไว้. ขอให้คนส่วนใหญ่เป็นอย่างนั้น, พอใจแล้ว.

ตัวอย่างที่ 3 และที่ 4 เป็นการถกเถียงกันด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ นักการเมืองตอบคำถามโดยใช้คำกริยาแสดงการถกเถียง คือ 'คิดว่า' และ 'เชื่อว่า' เพื่อแสดงความคิดเห็นส่วนตัว ในตัวอย่างที่ 3 นักการเมืองตอบคำถามแบบเข้าเรื่องและตรงประเด็นคำถามของผู้สื่อข่าว โดยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแกนเรื่องว่าอาจจะเป็นจริงได้ แต่ในตัวอย่างที่ 4 นักการเมืองตอบคำถามแบบนอกเรื่อง และเปลี่ยนแกนเรื่องใหม่พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในแกนเรื่องใหม่แทนแกนเรื่องเดิม ดังนั้นการถกเถียงความคิดเห็นสามารถปรากฏได้ทั้งในการตอบแบบเข้าเรื่องและการตอบแบบนอกเรื่อง

6.1.3 **คำกริยานุเคราะห์บอกกรรณานุเคราะห์** นักการเมืองใช้คำกริยานุเคราะห์บอกกรรณานุเคราะห์ 'คง' และคำกริยาแสดงอนาคตกาล 'จะ' เพื่อลดน้ำหนักความเป็นข้อเท็จจริง และแสดงการคาดคะเน โดยที่ความเป็นจริงอาจไม่เป็นไปตามที่กล่าวก็ได้ เพราะผู้ตอบไม่ได้แสดงความมั่นใจกับสิ่งที่กล่าวจึงทำให้น้ำหนักของข้อความลดลง ดังตัวอย่างที่ 5 และ 6

ตัวอย่าง 5) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบจัดเตรียม 6 : 15Q-16A

Q : ครับ. แปลว่า, ค่าเงินที่อ่อนลงไป, ในช่วงนี้, เกิดจากกลไกการเงิน, ไม่ได้เกี่ยวข้องกับมาตรการพวกนี้ไม่ได้ผล, นะครับ.

A : คงจะไม่ใช่. เพราะว่ากลไกที่เกิดขึ้นนี้มันก็สอดคล้องว่า, ทางด้านเศรษฐกิจใครอยู่ตรงนี้, ก็ต้องทำตามนี้, คงเป็นกลไกหลัก, ของการแก้ปัญหาทางการเงิน, ที่เงินบาทอ่อนตัว, คง, คงจะไม่ใช่เรื่องนี้.

ตัวอย่าง 6) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า 9 : 1Q-2A

Q : เห็นในเรื่องของ, การติดต่อกับสหรัฐ, ในเรื่องการแก้ไขข้อครหาเรื่องยาเสพติด. ในประเด็นนี้, ในเรื่องของคุณทอง ศรีประสง, -ศิริประชาพงศ์. คิดว่าจะมีความผูกพันถึงพรรค, ชาติไทยมั๊ยครับ? ในการตอบได้ในชั้นศาล.

A : เออ:: เรื่อง, เรื่อง, กรณีของนั่นคง, ของคุณทอง, คงไม่ได้เกี่ยวกับพรรคการเมืองใด, พรรคการเมืองหนึ่ง. เออ:: เป็นเรื่องของรัฐบาลท่านอดีตนายกฯ ชวน, เออ:: ไม่ตัดสินใจและก็ส่งเรื่องไปให้ศาลตัดสิน, พิจารณา, เออ:: เมื่อกระบวนการยุติธรรมได้พิจารณาตัดสินแล้ว, ผลการตัดสินก็มาตกอยู่ที่รัฐบาลชุดนี้. รัฐบาลก็เป็นแค่เพียงทำตาม, ทำตาม, เออ:: ทำตามคำพิพากษาของศาลเท่านั้นเอง. เพราะฉะนั้นก็เป็นไปตาม, ขั้นตอนการส่งผู้ร้ายข้ามแดน. ก็ยังคงไม่มีผลกระทบกับพรรคการเมืองใดทั้งสิ้นนะครับ.

ตัวอย่างที่ 5 และที่ 6 แสดงการใช้คำกริยานุเคราะห์บอกกรรณานุเคราะห์ และคำกริยาแสดงอนาคตกาลเพื่อการลดน้ำหนักด้วยการละเมียดเจือปนเชิงคุณภาพ ในตัวอย่างทั้งสอง นักการเมืองตอบคำถามแบบเข้าเรื่องแต่ไม่ให้คำตอบที่ชัดเจนตามแกนเรื่องที่ถาม นักการเมืองใช้วิธีการคาดคะเนแทนการให้คำตอบที่ชัดเจน

6.1.4 **บทบทวิ** เป็นรูปภาพที่นักการเมืองผู้ตอบคำถามใช้เพื่ออ้างอิงที่มาของข้อมูลคำตอบจากแหล่งอื่น ทำให้นักการเมืองไม่ต้องรับผิดชอบต่อคำถามของตน เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการตอบคำถามได้รับมาจากแหล่งอื่นมิใช่จากนักการเมืองเอง ดังนั้นนักการเมืองจึงแสดงความคิดเห็นและให้คำตอบตามข้อมูลที่ได้รับ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง 7) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า 9 : 9Q-10A

Q : ที่ท่านบอกว่าขอคำหับรัฐบาลสหรัฐ, ที่มองว่ากรณีที่เขาอ้างว่าเป็นความสำเร็จ, หรือว่าเป็น, ชัยชนะของนโยบายปราบปรามชนเผ่า. ท่านว่าใช่ประเด็นนี้หรือไม่.

A : ถ้าข่าวที่ออกมาจาก, เออ:: จากรอยเตอร์เป็นความจริง, ว่า, รัฐมนตรียุติธรรมของสหรัฐ, เออ:: ได้ไปให้สัมภาษณ์ท่านเอง, ถือว่าเป็นผลงาน, ความสำเร็จยิ่งใหญ่ของรัฐบาลอเมริกัน, ที่สามารถ, เออ:: ประสานงานให้ประเทศอื่น, ส่งตัวของชนชาตินั้นไปให้เขาพิจารณาคดีได้, ถ้าตามข่าวเป็นอย่างนั้นจริง, ก็, ก็, อย่างที่ผมกล่าวไป, ก็ไม่ค่อยจะถูกค้องนัก, เพื่อเอาไปเป็นโฆษณาผลงาน, ของรัฐบาลของเขา.

ตัวอย่างที่ 7 เป็นการถกเถียงโดยการอ้างข้อมูลจากแหล่งอื่น นักการเมืองกล่าวถึงแหล่งที่มาของข้อมูล แล้วจึงตอบคำถามที่แสดงความคิดเห็นตามข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งข่าว ดังนั้นนักการเมืองจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อข้อคำถามที่กล่าว เพราะเป็นการตอบคำถามตามข้อมูลที่ได้รับมาเท่านั้น

6.2 การถกเถียงด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ

การถกเถียงด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ คือ การถกเถียงที่แสดงถึงการให้ข้อมูลของผู้พูดที่น้อยเกินไปหรือมากเกินไป และอาจให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนเพียงพอ การถกเถียงลักษณะนี้แสดงว่า นักการเมืองตอบคำถามโดยให้ข้อมูลคำตอบที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไปและไม่เหมาะสมกับแก่นเรื่องและประเด็นคำถามของผู้สื่อข่าว

วิธีการที่นักการเมืองใช้เพื่อกลบเกลื่อนช่วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ มี 2 วิธี คือ การเพิ่มสาระ และการสมมติสถานการณ์ ดังต่อไปนี้

6.2.1 การเพิ่มสาระ คือ การกลบเกลื่อนที่ขยายความข้อมูลของคำตอบให้มีข้อมูลมากขึ้น นักการเมืองใช้วิธีการเพิ่มสาระ เพื่อแสดงความคิดเห็นและอธิบายรายละเอียดของแผนเรื่อง และประเด็นที่ผู้สื่อข่าวสอบถาม รูปภาพที่พบเมื่อนักการเมืองต้องการเพิ่มสาระของคำตอบ คือ ข้อความกำกวมการสื่อสาร (metacommunication message) เช่น ขออนุญาตกราบเรียน คือเรียนอย่างนี้จะครับ เป็นต้น ข้อความกำกวมการสื่อสารใช้เพื่อเป็นการเน้นย้ำถึงสิ่งที่จะสื่อของผู้ใช้ ในการตอบคำถามนักการเมืองใช้เพื่อต้องการจะเน้นว่าข้อความต่อไปที่จะกล่าวเป็นการเล่าเรื่องราวต่างๆเพิ่มเติมหรือขยายความของคำตอบ ดังตัวอย่างที่ 8 และ 9

ตัวอย่าง 8) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบจัดเตรียม 2 7Q-18A

- Q : ถ้า, ถ้าส.ส.รับไม่ได้. คนก็มาถามว่าทำไมส.ส.ไปเผด, ไปอุบัติเหตุหรือไปทำอย่างไรไว้? ในมาตรา 317 ที่ไปเปิดช่องให้ตีความอย่างนั้น, ออกมาได้ครับ. อาจารย์ครับ.
- A : _เออ:: คุณสุภาพทครับความจริง, ไม่, ไม่ได้เผดหรืออย่างไรทั้งสิ้นนะครับ. ขออนุญาตกราบเรียน. มาตรา 317 นี้, เจตนารมณ์เป็นบทเฉพาะกาล, ก็ต้องการให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดิน, อยู่ในวันที่ประกาศรัฐธรรมนูญ. คือวันที่ 11 นั้นนะครับ ให้ดำรงตำแหน่งเป็น, คณะรัฐมนตรีต่อไป นะครับ-
- Q : ครับ อิม
- A : -เพราะเราจะไปตัดสิทธิ, รอนสิทธิใดๆของท่านไม่ได้. เพราะท่านเกิดมา, -ไม่ได้เกิดมาบนรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ท่านเกิดมาบนรัฐธรรมนูญฉบับเก่า. -ฉบับ-
- Q : ครับ
- A : -ปัจจุบันเมื่อ, ว่าเออ:: ตัดเป็นรัฐธรรมนูญฉบับเก่า. เพราะฉะนั้นเราจะไปริครอนสิทธิ, ของท่านไม่ได้. สิทธิของท่านเช่น, เช่น, เช่นบอกว่, ท่านท่านจะมาเป็นรัฐมนตรีแล้วจะต้องออกจากส.ส.นะครับ เมื่อก่อนรัฐธรรมนูญฉบับใหม่-
- Q : ครับ
- A : -บังคับ. ฉะนั้นเจตนารมณ์ของ 317. เรามอบว่ให้ท่านดำรงตำแหน่งต่อไป. เออ::

เพราะฉะนั้นเราจำเป็นต้องเอาข้อบังคับ, หรือข้อยกเว้นต่างๆที่ที่ออกเว้นให้ท่าน, สามารถใช้สิทธิเดิมของท่าน. คำร่างตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีต่อไปได้. ลงไว้

Q : ครับ

A : ไม่มีเจตนาที่จะเปิดโอกาสให้คนนอกเลย. นะครับ. ผมเขียนให้ชัดเจน, เพราะว่ารัฐธรรมนูญมาตรา ๑๑๑, เออ, หลักของเราที่กำหนดไว้ชัดแจ้ง. นายกรัฐมนตรีต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.

ตัวอย่าง 9) บทบัญญัติสถานการณ์แบบจัดเตรียม 7 : 41Q-44A

Q : ครับ. เวลานี้เค้าอ้างว่า, มีคนอยู่ในกลุ่มนั้น, มีทั้งนั้นหลายคน, แล้วเค้าก็บอกว่า, ชือ, บางทีก็ทับกัน, จริงๆในกลุ่มคุณแก้ว, ที่สนับสนุนคุณแก้วเป็นรัฐมนตรีนี้, มีกี่คนครับ?

A : ของผมนี้, ผมทราบเรียนตรงๆเลย, ผมไม่ได้ไปยุ่งอะไรเลย, ผู้แทนภาคเหนือบางตัว, แล้วก็ภาคอีสาน, เค้าเห็นผมเนี่ย, ชูตรงไปตรงมา, มีโอกาสที่จะอาศัยกันได้, พี่พอาศัยกันได้, มีอะไรจะได้คุยกันได้, ไปหาพบปะมา, จะได้ช่วยกันผลักดันลงไปพื้นที่. เค้าก็ไปร่วม, ไปพิมพ์มา. เค้าเซ็นชื่อสิบสองคน, เค้าไปยื่นให้ท่านนายกฯเอง, แล้วก็มาให้ผมเก็บไว้ เค้าจะเปิดเผย, ก่อนที่ปรับกรม. -

Q : เซ็น

A : -ผมบอกว่าย่าไปเปิดเผย, เคียวหาว่า, ไปกดดันนายกฯ, นี่เป็นเรื่องสัจจริง.

ตัวอย่างที่ 8 และที่ 9 นักการเมืองใช้ข้อความกำกับการสื่อสารเพื่อเพิ่มเติมข้อมูลคำตอบ โดยการอธิบายถึงรายละเอียดของแกนเรื่องที่ผู้สื่อข่าวถามมา เมื่อนักการเมืองใช้ข้อความกำกับการสื่อสารในการตอบคำถาม แสดงว่าข้อคำถามที่ตามมาเป็นการขยาะความของคำตอบ ดังนั้นการใช้ข้อความกำกับการสื่อสารจึงเป็นการขยาะความข้อมูลคำตอบที่เป็นลักษณะหนึ่งของการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ

6.2.2 การสมมติสถานการณ์ คือ การกลบเกลื่อนที่นักการเมืองใช้เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลคำตอบ โดยการสมมติสถานการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นและแสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์ที่ได้สมมติขึ้นมา การสมมติสถานการณ์นี้ เป็นการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณที่แสดง

ถึงการเพิ่มเติมเนื้อความของคำตอบ และยังเป็นการถกเถียงด้วยกระดิ่งใจเชิงคุณภาพด้วย เพราะสถานการณ์ที่สมมติขึ้นอาจจะจริงหรือไม่ก็ได้ นักการเมืองใช้รูปภาษา คือ ประโยคแสดงเงื่อนไขในการสมมติสถานการณ์ ดังตัวอย่างที่ 10 และ 11

ตัวอย่าง 10) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบจัดเตรียม 2 : 19Q-38A

Q: ครับ. เจตนาไม่มีแน่. แต่ที่ใช้ตรง, เออ:: บทเฉพาะกาลพรรคต่างๆที่ให้ไปออก
เว้น, มาตรฐานนั้น, มาตรฐานนี้. เสนอหนึ่งในมาตรฐานนั้นก็คือว่า, ส.ส. -เออนายกรัฐ
มนตรีต้องมาจากส.ส.เท่านั้น. ฉะนั้นพอไปออกเว้นเค้นเข้าเนี่ยครับ. ก็ต้องเปิด
ช่องว่าให้มีการตีความกัน. แล้วยกหลายคนตีความ, บอกว่าเป็นไปได้ที่อะ, ที่จะ
เอาคนนอกเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรี ก็เป็นประเด็นปัญหาอยู่ขณะนี้, เนื่อ-

A: ครับ

Q: =นะครับ ครับ. ฉะนั้นอาจารย์ยืนยันว่าไม่ใช่. ไม่มีเจตนา. แต่ว่ามันก็-

A: ครับ

Q: =อาจจะเป็ผลพวงของ, ความไม่รอบคอบ-

A: มิได้ครับ. มิได้ครับ ผมคิดว่า, =

Q: ครับ

A: =ผมคิดว่า, เออ:: การการ, เออสรุปทอย่างนั้นคงไม่ได้. อ้อ, ถ้าสมมติว่ามีผู้
สงสัยว่า, จะแปลเจตนาว่าอย่างนั้นเนี่ยครับ ก็คงจะต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญ-

Q: ครับ

A: =หรือคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญตีความนะครับ เพราะว่าคนอื่นจะตี-

Q: ครับ

A: =ความไปไม่ได้เลย เมื่อตีความแล้วก็ต้องดูเจตนารมณ์, นาสูเจตนารมณ์ก็มี-

Q: ครับ

A: =บันทึกหลักฐานไว้ชัดเจนว่า, เราไม่มีเจตนารมณ์ที่จะให้คนนอกเข้ามาเออ

Q: ครับ

A: แล้วครั้งนี้ประ โยคในพรรคคั้นนะครับ. คุณสุภาพครับ. มาตรา 130. -317ที่เราพูด
ถึงเนี่ยครับ. มันระบุไว้ชัดเจน, ว่าให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดิน,
อยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้, คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติในรัฐ

6.3 การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง

การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง คือ การกลบเกลื่อนที่ผู้พูดต้องการจะพูดออกนอกเรื่อง หรือเปลี่ยนหัวข้อเรื่องที่กำลังสนทนาอยู่ ในการสัมภาษณ์การกลบเกลื่อนลักษณะนี้แสดงว่า นักการเมืองที่เป็นผู้ตอบคำถามพยายามไม่กล่าวถึงแก่นเรื่องที่ผู้สื่อข่าวถาม แต่พยายามเปลี่ยนแก่นเรื่องหรือเรื่องที่จะให้คำตอบเกี่ยวกับแก่นเรื่อง

วิธีการที่นักการเมืองใช้เพื่อกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง คือ **การปฏิเสธ** การปฏิเสธเป็นวิธีการที่นักการเมืองใช้เพื่อเปลี่ยนแก่นเรื่องหรือเรื่องที่จะให้คำตอบกับผู้สื่อข่าวอย่างสุภาพ โดยกล่าวออกมาตรงๆว่าไม่ต้องการตอบคำถาม การกลบเกลื่อนวิธีนี้จึงเหมือนกับการตอบเชิงประเค้นคำถาม การปฏิเสธที่นักการเมืองใช้เพื่อกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้องมี 4 วิธี คือ การปฏิเสธไม่ตอบคำถาม การปฏิเสธโดยแย้งข้อมูลคำถาม การปฏิเสธโดยการห้ามไม่ให้ถามคำถาม และการปฏิเสธโดยการขอร้องไม่ตอบคำถาม ดังนี้รายละเอียดต่อไปนี้

6.3.1 **การปฏิเสธโดยการไม่ตอบคำถามในช่วงเวลาที่ถาม** คือ การที่นักการเมืองปฏิเสธที่จะกล่าวถึงสิ่งที่นำมาเป็นแก่นเรื่องและประเด็นคำถามในช่วงระยะเวลาที่มีการถามคำถาม เพราะอาจจะยังไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับแก่นเรื่องและประเด็นเหล่านั้น รูปแบบที่ใช้ในการปฏิเสธ คือ ประโยคปฏิเสธ ดังตัวอย่างที่ 12 และ 13

ตัวอย่าง 12) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบจัดเตรียม 6 : 17Q-18A

Q : ครับ. เพราะฉะนั้นพรรคชาติพัฒนาในช่วงนี้, ต่อสถานการณ์ทางการเมืองนะครับ, พรรคชาติพัฒนา, จะทำอะไรเป็นพิเศษมีขครับ? ในส่วนของพรรคเอง, ไม่เกี่ยวกับรัฐบาล.

A : ผมว่าใน, เกี่ยวข้องกับ, เออ:: ทางด้านการเมืองนี่, ผมยังไม่ขอพูดในวันนี้ะครับ. เพราะว่า, พูดไปแล้วจะต้องมีความ, ต่อความยาวออกไป. พูดแล้วจะต้องมีการวิพากษ์วิจารณ์ออกไป. ฉะนั้น, ขอมุ่งเรื่องการแก้เศรษฐกิจก่อน. ตอนนี้ยังไม่ขอพูดเรื่องการเมือง.

ตัวอย่าง 13) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบจัดเตรียม 6 : 21Q-24A

Q : ครับ. ปัญหาที่เกิดขึ้น, ถึงแม้ว่า, คุณศูนย์จะไม่ได้พูดในนามพรรค, แต่ว่าเป็น, สิ่งที่ถูกกันมาพอสมควรเมื่อวาน, รวมทั้งในวันนี้ด้วย. แนวทางที่เสนออาจจะ, ให้รัฐสภาสรรหาหรือว่าร่วมมือกัน, ระหว่างสามพรรคใหญ่. คุณกรคิดว่าแนวทางนี้พอจะเป็นไปได้มั๊ยครับ.

A : ก็:: แนวทางที่มันทำได้มันมีหลายแนวทางนะละ แต่จะใช้แนวทางไหน=

Q : ครับ

A : =ปฏิบัติกันนะ. การประชุมของพรรคชาติพัฒนาในหัวข้อนี้, เรายังไม่ได้ทำ. ฉะนั้นอะไรก็ตาม, ที่ยังไม่ได้ผ่าน, การดำเนินการของพรรค, ก็ถือว่าไม่ใช่พรรค. แต่แนวทางมัน, มันมีเยอะแยะไปซะที่จะต้อง, จะต้องทำได้. ผมก็คิดว่า, คงยังไม่ถึงเวลาที่จะพูดเรื่องนี้.

6.3.2 การปฏิรูปโดยการแจ้งข้อมูลข่าวสาร คือ การปฏิรูปที่นักการเมืองแจ้งข้อมูล คำถามของผู้สื่อข่าว และแสดงว่าข้อมูลที่ผู้สื่อข่าวนำมาถามอาจไม่ถูกต้อง ดังนั้นนักการเมืองจึงไม่สามารถให้คำตอบได้ รูปแบบที่ใช้ในการปฏิรูป คือ ประโยคปฏิรูป ดังตัวอย่างที่ 14 และ 15

ตัวอย่าง 14) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า 10 : 3Q-4A

Q : เห็นว่ามี: มี, การเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ, เห็นว่าคณะกรรมการดังกล่าวจะ: จะ มาช่วยแก้ไขทั้งหมดเลย, เพื่อที่จะยกร่างขึ้นมาใหม่. อันนี้มองว่าความสำเร็จจะมี ทางเป็นไปได้มั๊ยอะ? เพราะว่ากว่าจะรวบรวมเป็นคณะกรรมการขึ้นมา, แล้วก็มี การพิจารณารัฐธรรมนูญทั้งหมดนี้มัน:: มันตีกรอบกำหนดระยะเวลาไว้ชัดเจน. อันนี้มันจะไม่ทันตามกำหนด. ตรงนั้น,

A : มันไม่เคยมีกำหนดเวลาที่ไหนนี่นะ:

ตัวอย่าง 15) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า 2 : 1Q-4A

Q: โรงเรียนที่จ. นราธิวาส 60 กว่าแห่ง. เขาปิดการเรียนการสอน. ตอนนี้เขา

A:

ผมไม่

ได้รับรายงานอย่างนั้นครับ. ไม่มี. ไม่มี. ไม่มี.

Q: ทำจังหวัดทางภาคใต้

A:

ปกติ. ไม่มี. ไม่มี. ก็รายงานหมด. ไม่มี. ไม่มี.

6.3.3 การปฏิเสธโดยการห้ามไม่ให้ถามคำถาม คือ การปฏิเสธที่จะให้คำตอบของนักการเมืองโดยการห้ามไม่ให้ผู้สื่อข่าวถามคำถาม เพราะการถามคำถามของผู้สื่อข่าวไม่เหมาะสมและนักการเมืองไม่สามารถให้คำตอบเกี่ยวกับแกนเรื่องที่ถามได้ รูปแบบที่ใช้ คือ ประโยคขอร้อง ดังตัวอย่างที่ 16 และ 17

ตัวอย่าง 16) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า 2 : 21Q-22A

Q: แล้วตอนนี้, ทางสมาชิกคนจนเริ่มเคลื่อนไหวนอกมาทางตัญญวนแล้ว, เตรียมรับมือไว้ยังง.

A: อย่างนี้จะอะ. อย่างนี้ไปดูแล, เฝ้านะครับไป.

ตัวอย่าง 17) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า 9 : 7Q-8A

Q: ประเด็นนี้ทางรัฐบาลเอง, จะตรวจสอบในเรื่องนี้หรือไม่ครับ. เออ, เห็นว่ามีคนไทยสิบคนที่ต้องการตัว, ที่: ที่ทางสหรัฐต้องการตัว.

A: เราอย่าไปตามข่าวเค้าเลย. อย่าไปตามข่าวเค้าเลย. คงไม่, ไม่มีอะไร, ให้มันยุติไปเถอะ. ถ้าจะเกิดเรื่อง, ก็ให้มันเป็นไปตามขั้นตอน.

6.3.4 การปฏิเสธโดยการขอร้องที่จะไม่ตอบคำถาม คือ การปฏิเสธอย่างสุภาพของนักการเมืองที่ไม่ต้องการตอบคำถาม โดยการขอร้องต่อผู้สื่อข่าวว่าไม่สามารถให้คำตอบต่อแกนเรื่องและประเด็นคำถามได้ รูปแบบที่ใช้ในการปฏิเสธ คือ ประโยคขอร้อง ดังตัวอย่างที่ 18

ตัวอย่างที่ 18) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบจัดเตรียม 8 : 27Q-30A

Q : ครับ. เมื่อคืนนี้, บรรยากาศจริงๆเป็นยังไง. พอคุณสมัครไปนั่งเอง. กลุ่มของ
ถูกพรรคก็นั่งอยู่, ประโศกแรกที่: ที่คุณสมัครเอ่อกันมา, คืออะไรครับ.

A : ขออนุญาต. ผม, ผม, (หัวเราะ) จะไม่เล่าเรื่อง, เรื่องภายในมาพูดข้างนอกนะ

Q : ครับ.

A : ขอโทษเออะ.

6.4 การกตถกเถียงด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ

การกตถกเถียงด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ คือ การกตถกเถียงที่แสดงว่า
ผู้พูดกล่าวด้วยคำอย่างคลุมเครือ ไม่ชัดเจน และให้ข้อมูลที่เยิ่นเย้อ การกตถกเถียงลักษณะนี้
นักการเมืองจะให้คำตอบที่มีลักษณะคลุมเครือ หรือกล่าวด้วยคำที่มีความหมายโดยนัย คำตอบของ
นักการเมืองจึงต้องมีการตีความหมายว่านักการเมืองต้องการให้เข้าใจความหมายตามที่กล่าวหรือไม่
นอกจากนี้ นักการเมืองอาจให้ข้อมูลที่เยิ่นเย้อ หรือซ้ำซากที่สามารถคัดออกได้และไม่ทำให้เสียความ
ค้ำ

วิธีการที่นักการเมืองใช้เพื่อกตถกเถียงด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ คือ การ
ล้อเล่น การเรียก และการดูทาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.4.1 การล้อเล่น คือ การกตถกเถียงที่นักการเมืองกล่าวด้วยคำหยอกเย้ากับ
ผู้สื่อข่าว ซึ่งต้องตีความว่านักการเมืองหมายความว่ากล่าว หรือเพียงแต่กล่าวเพื่อความสนุกสนาน
โดยไม่มีความหมายอื่นแอบแฝง ดังนั้นการล้อเล่นจึงเป็นคำกล่าวที่มีความคลุมเครือในการตีความ
จากข้อมูลการสัมภาษณ์ นักการเมืองใช้วิธีการล้อเล่นด้วยการทำทนายให้นายกรัชมณฑลของตัวเองแต่งตั้ง
นักการเมืองผู้ให้คำตอบเป็นรัฐมนตรี ดังตัวอย่างที่ 19

ตัวอย่าง 19) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบจัดเตรียม 7 : 65Q-68A

Q : ครับ. ครับ. ตัวภาพพจน์ห่อหุ้ม, ภาพพจน์ที่คิดตัวคุณแก้วอยู่, อย่างที่เค้าบอกว่า, ตั้งขึ้นมา, เคียวก็อึกกันใหญ่อีกเนื้อ, เป็นยังไง.

A : ก็ยังไม่เคยตั้งสักทีนี่อะ (หัวเราะ) ของคังอูนิ. ไปอีขนาดไหน. อูนิชื่อมอชนไปลง ยังไง, ไทไหนอะ.

Q : ครับ. ครับ. ครับ. ครับ.

A : (หัวเราะ) } จริงๆแล้วผมเนื้อ, จริงๆมัน, มัน, มุกฉิก ลักษณะท่าทาง, มันอย่างนั้น, แต่จริงๆคือ, ก็คือ, ไปตรวจสอบได้. ก่อนจะตั้ง ไคร, ไปเช็คตอนได้. ถ้าไม่คิด, ก็อย่าไปตั้ง.

6.4.2 การดูทาน คือ การกถามเปลี่ยนที่นักการเมืองเพิ่มเติมข้อมูลของการตอบ คำถามด้วยการใช้คำดูทานเพื่อแสดงความรู้สึก การดูทานเป็นข้อความที่เพิ่มเติมขึ้นมาแล้วสามารถ ตัดออกได้โดยไม่ให้เสียความ ดังตัวอย่างที่ 20

ตัวอย่าง 20) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า 1 : 33Q-34A

Q : ถามท่านเคดิอร์จริงๆ นิดนึงว่า, พรรคประชากรไทยทั้ง 18 เสียงเนี่ย:: จะเข้าร่วม กับฝั่งไหนระหว่าง, พรรคทาง, หกพรรคแกนนำเดิม. หรือว่าทางพรรคประชากรีปัด.

A : แฮมจิ! คำถามนี้, ผมอยากฟังมานานแล้ว. อะไร, ที่เป็นประโยชน์กับประเทศชาติ. พรรคประชากรไทยจะทำ.

6.4.3 การเรียกชื่อผู้สื่อข่าว คือ การกถามเปลี่ยนที่นักการเมืองเรียกชื่อผู้สื่อข่าวในการตอบ คำถาม การเรียกชื่อผู้สื่อข่าวนี้ เป็นการเพิ่มเติมข้อมูลคำตอบเช่นเดียวกับการดูทาน ซึ่งเมื่อตัดข้อความที่แสดงการเรียกออกไปก็ไม่ทำให้เสียความของคำตอบ ดังตัวอย่างที่ 21

ตัวอย่าง 21) บทสัมภาษณ์สถานการณ์แบบจัดเตรียม 10 : 91Q-96A

- Q: ครับ. ครับ. เช้าวันนี้, คุยกันเรื่อง, ตำแหน่งวิยังครับว่า, ในกลุ่ม 10 กว่าคนของคุณวิชนาจะ:: มี:: ศ.ส.ได้รับตำแหน่งกี่คน. แต่ว่าใครจะได้เป็นอะไรครับ.
- A: เออ, คุณ:: เออ, คุณสุภาพครับ. เราเป็นนักการเมืองนะฮะ. แล้วก็พรรคการเมือง. ขณะนี้, พรรคเราเนี่ย. เราต้องทำความเข้าใจกันได้. แต่ผมคิดว่า, ทำความเข้าใจกันได้แน่, นะฮะ. เพราะอะไรต่างๆที่มันเกิดขึ้นเนี่ย. ถ้าผม, -เป็นทำในสิ่งที่ผิด. ผมต้องถูกรับโทษ แต่ผมไปทำในสิ่งที่ประเทศ, นะฮะ. ส่วน-
- Q: ครับ
- A: -ใหญ่มีความต้องการ. แล้วถามเสียงในสมุทรปราการผมเนี่ย. แต่ก็อะไรต่างๆ, เอาดอกไม้ดอกไม้มาให้ผมเยอะแยะไปหมดนะฮะ. ผมคิดว่า, ถ้าไม่ได้ทำเพื่อ, เราเอาประโยชน์นะฮะ. เราทำให้ประเทศ. แล้วก็พรรคก็ดีด้วย. แต่เมื่อทำแล้วเนี่ย, มันจะถูกประหารชีวิตหรือต้องเป็นอะไร เด็กๆที่อยู่นี่ไม่ต้อง.
- Q: ครับ

การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบซึ่งเหมือนกับการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กล่าวคือ การกลบเกลื่อนเชิงรูปแบบแสดงว่านักการเมืองกล่าวด้วยคำที่คลุมเครือจึงเหมือนกับการกลบเกลื่อนเชิงคุณภาพที่นักการเมืองไม่ต้องการรับผิดชอบต่อข้อมูลที่กล่าวถึงพยายามให้คำตอบที่ไม่ชัดเจน โดยการลดน้ำหนักความของสิ่งที่กล่าวด้วยการใช้รูปแบบต่างๆดังตัวอย่างที่ 1-6 ข้างต้น

ส่วนการกลบเกลื่อนเชิงรูปแบบที่เหมือนกับการกลบเกลื่อนเชิงปริมาณในส่วนของ การเพิ่มสาระดังตัวอย่างที่ 8 และ 9 เพราะนักการเมืองขยายความข้อมูลของคำตอบให้มากขึ้นจึงเป็นการให้ข้อมูลที่เยิ่นเย้อและแสดงถึงการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบที่ต้องการให้ผู้พูดไม่พูดเยิ่นเย้อ

6.5 สรุป

การวิเคราะห์ถดถอยวิธีการถดถอย เป็นการวิเคราะห์การใช้ภาษาของนักการเมือง ในการตอบคำถามที่แสดงถึงการละเมิดหลักการความร่วมมือในการสนทนาทั้ง 4 ข้อตามแนวคิด เรื่องการถดถอยของบราวน์และเดวินสัน ผู้วิจัยได้นำคำอธิบายเรื่องการถดถอยของบราวน์ และเดวินสันมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์หากถดถอยวิธีการถดถอยที่นักการเมืองใช้ในการตอบคำถามของสื่อมวลชน โดยพิจารณาข้อมูลคำถาม-ตอบในการสัมภาษณ์เพื่อหารูปภาพในบริบทคำตอบของนักการเมืองที่สื่อความหมายแสดงถึงการถดถอย เมื่อจำแนกรูปแบบการถดถอยแล้ว ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่า ในแต่ละรูปแบบการถดถอยใช้โครงสร้างภาษาอะไร

การถดถอยที่นักการเมืองใช้ในการตอบคำถามแบ่งได้เป็น 4 ข้อตามการละเมิด หลักการความร่วมมือในการสนทนา ดังนี้

6.5.1 การถดถอยด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ คือ การถดถอยที่นักการเมือง ไม่ต้องผูกมัดตนเองกับข้อมูลที่กล่าวด้วยการแสดงความฉงนในการให้คำตอบ วิธีการที่นักการเมือง ใช้ในการถดถอย คือ การลดน้ำหนักความเป็นข้อเท็จจริง เป็นการถดถอยที่ทำให้ข้อความ มีความหมายอ่อนลง ด้วยการใช้คำวิเศษณ์ที่ลดน้ำหนักความหมาย การใช้คำกริยาแสดงการถดถอย การใช้คำกริยาบุรุษระหับบอกรรณาระหับร่วมกับการใช้คำกริยาแสดงอนาคตกาล และการใช้บุพบทเพื่อใช้อ้างอิงที่มาของข้อมูลคำตอบจากแหล่งอื่น

6.5.2 การถดถอยด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ คือ การถดถอยที่นักการเมือง ให้ข้อมูลคำตอบเพิ่มเติมขึ้น โดยข้อมูลคำตอบนั้นมากเกินไป วิธีการที่นักการเมืองใช้ในการถดถอย แบ่งได้เป็น 2 วิธี คือ

6.5.2.1 การเพิ่มสาระ คือ การถดถอยด้วยการขยายความข้อมูลของคำตอบให้มี ข้อมูลมากขึ้น รูปภาพที่ใช้ คือ ข้อความกำกับการสื่อสาร

6.5.2.2 การสมมติสถานการณ์ คือ การถดถอยด้วยการเพิ่มเติมข้อมูลที่เป็น สถานการณ์ที่สมมติขึ้นที่อาจเป็นจริงหรือไม่ก็ได้ การสมมติสถานการณ์เป็นการถดถอยเงื่อนไข เชิงคุณภาพด้วย รูปภาพที่ใช้ คือ ประโยคเงื่อนไข

6.5.3 การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง คือ การกลบเกลื่อนที่นักการเมืองพยายามเลี่ยงที่กล่าวถึงแก่นเรื่องและประเด็นที่ผู้สื่อข่าวสอบถาม วิธีที่นักการเมืองใช้เพื่อกลบเกลื่อน คือ การปฏิเสธ นักการเมืองใช้การปฏิเสธ 4 วิธีดังนี้

6.5.3.1 การปฏิเสธโดยการไม่ตอบคำถามในช่วงเวลาที่ถาม คือ การกลบเกลื่อนที่นักการเมืองพยายามเลี่ยงที่จะให้คำตอบกับผู้สื่อข่าวในเวลาที่มีผู้สื่อข่าวถามคำถาม รูปภาพที่ใช้ คือ ประโยคปฏิเสธ

6.5.3.2 การปฏิเสธโดยการแย้งข้อมูลคำถาม คือ การกลบเกลื่อนที่นักการเมืองพยายามแย้งข้อมูลคำถามของผู้สื่อข่าวว่าไม่ถูกต้อง ดังนั้นนักการเมืองจึงไม่สามารถให้คำตอบได้ รูปภาพที่ใช้ คือ ประโยคปฏิเสธ

6.5.3.3 การปฏิเสธโดยการห้ามไม่ให้ถามคำถาม คือ การกลบเกลื่อนที่นักการเมืองห้ามไม่ให้ผู้สื่อข่าวถามคำถาม เพราะคำถามที่ถามไม่เหมาะสม รูปภาพที่ใช้ คือ ประโยคขอร้อง

6.5.3.4 การปฏิเสธโดยการขอร้องที่จะไม่ตอบคำถาม คือ การกลบเกลื่อนที่นักการเมืองแสดงว่าไม่สามารถให้คำตอบได้จึงขอร้องที่จะไม่ตอบคำถาม รูปภาพที่ใช้ คือ ประโยคขอร้อง

6.5.4 การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ คือ การกลบเกลื่อนที่นักการเมืองให้ข้อมูลคำตอบที่มีความคลุมเครือ และให้ข้อมูลเช่นย่อที่สามารถตัดทอนข้อความได้โดยไม่เสียความ วิธีที่นักการเมืองใช้เพื่อกลบเกลื่อน มีดังนี้

6.5.4.1 การฉ้อฉล คือ การกลบเกลื่อนที่นักการเมืองกล่าวด้วยคำหยอกเย้ากับผู้สื่อข่าว ข้อความที่กล่าวอาจแฝงความนัยที่นักการเมืองต้องการสื่อ แต่นักการเมืองใช้การฉ้อฉลเพื่อกลบเกลื่อนความหมายที่แท้จริงไว้ จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า นักการเมืองใช้การทำทนายเพื่อแสดงการฉ้อฉล

6.5.4.2 การดูทวน คือ การกลบเกลื่อนที่นักการเมืองแสดงความรู้สึกออกมาโดยใช้คำดูทวน การดูทวนเป็นการเพิ่มเติมข้อมูลที่สามารถตัดทอนได้โดยไม่เสียความ

6.5.4.3 การเรียก คือ การกลบเกลื่อนที่นักการเมืองเรียกชื่อผู้สื่อข่าวที่เป็นผู้ร่วมสนทนากการเรียกเป็นการเพิ่มเติมข้อมูลและสามารถตัดทอนได้โดยไม่เสียความเช่นเดียวกับการดูทวน

วิธีการถกเถียงที่นักการเมืองใช้แล้วละเมิดเงื่อนไขมากกว่า 1 ข้อ คือ

ก. การลดน้ำหนักความเป็นข้อเท็จจริง เป็นการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ และเชิงรูปแบบ เพราะการลดน้ำหนักความแสดงถึงความดีของนักการเมืองในการตอบคำถาม และความคลุมเครือของข้อมูลคำตอบที่มีการลดน้ำหนักความ

ข. การสมมติสถานการณ์ เป็นการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ เจริญปริมาณ และเชิงรูปแบบ เพราะการสมมติสถานการณ์แสดงถึงการงดในการให้ข้อมูล นักการเมืองจึงเพิ่มเติมข้อมูลคำตอบด้วยการสมมติซึ่งมีความคลุมเครือว่า สถานการณ์ที่สมมติจะเป็นจริงได้หรือไม่

ค. การเพิ่มสาระ เป็นการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ และเชิงรูปแบบ เพราะการเพิ่มสาระแสดงว่านักการเมืองเพิ่มเติมข้อมูลคำตอบให้มากขึ้น และบางครั้งข้อมูลที่เพิ่มทำให้คำตอบเยิ่นเย้อมากเกินไปด้วย

ตารางที่ 12 สรุปกลไกภาษาที่ใช้ในการถกเถียง

กลยุทธ์การถกเถียง	กลไกภาษา
การถกเถียงด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพ	คำวิเศษณ์ลดน้ำหนักความหมาย เช่น ค่อย, ค่อนข้าง
	คำกริยาแสดงการถกเถียง เช่น คิดว่า, เชื่อว่า
	คำกริยาบุกรุกที่บอกอรรถาภิธานะ เช่น คง, นำ
	คำกริยาแสดงอนาคตกาล เช่น จะ
	บุพบทวิเศษณ์ เช่น จาก ...
การถกเถียงด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงปริมาณ	ข้อความกำกวมกับการสื่อสาร เช่น ขอบัญชาศกรมเวียน
	ประโยคเงื่อนไข เช่น ถ้า ...
การถกเถียงด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงความสอดคล้อง	ประโยคปฏิเสธ
	ประโยคคำสั่ง
การถกเถียงด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงรูปแบบ	คำสุทธาน
	คำกริยา

หลังจากการวิเคราะห์ถดถอยวิธีการถดถอยที่นักการเมืองใช้ในการให้สัมภาษณ์ และถดถอยภาษาที่แสดงการถดถอยแล้ว ผู้วิจัยศึกษาว่าสถานการณ์การสัมภาษณ์แบบจัดเตรียมกับแบบเฉพาะหน้ามีอิทธิพลต่อปริมาณการถดถอยอย่างไร โดยการนับจำนวนการปรากฏของการถดถอยในบทสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 13 การถดถอยในสถานการณ์การสัมภาษณ์แบบจัดเตรียม

การถดถอย ด้วยการถดถอยใจ	สถานการณ์แบบจัดเตรียม										รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
เชิงคุณภาพ	6	2	7	2	5	8	3	4	-	6	48
เชิงปริมาณ	3	3	-	-	-	-	1	1	-	3	11
เชิงความสอดคล้อง	-	-	-	-	1	9	3	3	-	-	16
เชิงรูปแบบ	-	-	1	-	-	-	2	-	-	4	7

ตารางที่ 14 การถดถอยในสถานการณ์การสัมภาษณ์แบบเฉพาะหน้า

การถดถอย ด้วยการถดถอยใจ	สถานการณ์แบบเฉพาะหน้า										รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
เชิงคุณภาพ	-	1	1	-	1	1	-	2	6	2	14
เชิงปริมาณ	-	2	-	1	-	1	-	1	1	-	6
เชิงความสอดคล้อง	3	3	-	1	-	1	1	2	1	2	14
เชิงรูปแบบ	1	1	-	-	-	-	2	-	-	-	4

ผลการนับจำนวนการปรากฏของการกลบเกลื่อนในสถานการณ์การสัมภาษณ์ทั้งสองสถานการณ์พบว่า สถานการณ์แบบจัดเตรียมปรากฏการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพมากที่สุด กล่าวคือ มีจำนวนการกลบเกลื่อนเชิงคุณภาพ 43 ครั้ง จากจำนวนการกลบเกลื่อนทั้งหมด 77 ครั้ง คิดเป็นสัดส่วนต่อจำนวนเต็ม 1 เท่ากับ 0.55 ส่วนสถานการณ์แบบเฉพาะหน้าปรากฏการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพและความสอดคล้องในปริมาณที่มากเท่ากันคือ มีจำนวนการกลบเกลื่อนเชิงคุณภาพและเชิงความสอดคล้องอย่างละ 14 ครั้ง จากจำนวนการกลบเกลื่อนทั้งหมด 38 ครั้ง คิดเป็นสัดส่วนต่อจำนวนเต็ม 1 เท่ากับ 0.36

การกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพและเชิงความสอดคล้องมีลักษณะที่คล้ายกันกล่าวคือ นักการเมืองให้คำตอบที่คลุมเครือ แสดงความไม่แน่ใจ และพยายามปฏิเสธที่จะให้คำตอบที่ชัดเจน ลักษณะการตอบคำถามทั้งสองแบบนี้ เป็นลักษณะการตอบที่ปรากฏมากในการให้สัมภาษณ์ของนักการเมือง ดังนั้นการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพและเชิงความสอดคล้องจึงเป็นวิธีการกลบเกลื่อนที่พบมากที่สุด ซึ่งสถานการณ์การสัมภาษณ์ที่ต่างกันไม่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการกลบเกลื่อน

เป็นที่สังเกตได้ว่า ในสถานการณ์แบบจัดเตรียม นักการเมืองตอบคำถามแบบเข้าเรื่องตรงประเด็นมากที่สุด ส่วนในสถานการณ์แบบเฉพาะหน้า นักการเมืองตอบคำถามแบบเข้าเรื่องเฉียงประเด็นมากที่สุด ซึ่งแสดงว่าสถานการณ์การสัมภาษณ์ที่ต่างกันมีอิทธิพลต่อรูปแบบการตอบ แต่เรื่องการกลบเกลื่อนพบว่า ไม่ว่านักการเมืองจะตอบคำถามรูปแบบใดก็ใช้วิธีการกลบเกลื่อนในการตอบช่วย ดังเช่นในสถานการณ์แบบจัดเตรียมที่มีการตอบตรงประเด็นมากที่สุด นักการเมืองยังคงใช้วิธีการกลบเกลื่อนด้วยการละเมิดเงื่อนไขเชิงคุณภาพในการตอบคำถาม อาจสันนิษฐานได้ว่า นักการเมืองไม่สามารถตอบได้ เพราะรู้ล่วงหน้าว่าจะมีการสัมภาษณ์จึงเปลี่ยนมาใช้วิธีการกลบเกลื่อนทำให้คำตอบคลุมเครือแทนการตอบเฉียง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย